

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 307/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA – JUDr. Eva Roskošová s.r.o., Vietnamská 41, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/225/2020 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/225/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **500 eur**, ktoré jej **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **856,75 eur**, ktorú **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté konanie

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 27. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto

uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal správne mu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala správnu žalobu zo 16. októbra 2020 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 1527/2011/152SKP/RK z 19. augusta 2020 a jeho rozhodnutia č. 1527/2011/152SKP z 19. mája 2020, ktorými bol sťažovateľke pozastavený výkon činnosti správkyne konkurznej podstaty. O tejto správnej žalobe je vedené napadnuté konanie (pôvodne Krajským súdom v Bratislave) ku dňu podania ústavnej sťažnosti viac ako 3,4 roka. Podľa názoru sťažovateľky nemožno očakávať v najbližšej dobe vydanie meritórneho rozhodnutia, ktoré by odstránilo stav jej právnej neistoty.

3. Sťažovateľka podala 19. januára 2024 sťažnosť na prietahy adresovanú predsedníčke správneho súdu, ktorá bola upovedomením z 12. februára 2024 vyhodnotená ako dôvodná vo vzťahu ku konaniu vedenému krajským súdom do 31. mája 2023 a nedôvodná vo vzťahu ku konaniu vedenému správnym súdom.

4. K ústavnoprávnym aspektom veci sťažovateľka uviedla, že od 8. novembra 2021 všeobecné súdy nevykonali vo veci žiaden úkon a táto nečinnosť pretrváva aj po podaní sťažnosti predsedníčke správneho súdu. Predmetom napadnutého konania je rozhodnutie o pozastavení výkonu činnosti sťažovateľky, ktorá od 20. augusta 2020 nemôže vykonávať činnosť a dosahovať z nej príjem. Vzhľadom na tento predmet konania mali súdy zohľadniť potrebu prednostného prejednaní veci. Sťažovateľka je toho názoru, že vec nie je skutkovo a právne náročná, pretože stanoviská strán sú zrejmé a ide len o posúdenie, či správna úvaha žalovaného je v súlade so zákonom. Sťažovateľka k predĺženiu konania podľa svojho presvedčenia neprispela, pretože reagovala v stanovených lehotách, nespôsobilá odročenie pojednávania a aktívne žiadala o odstránenie prietáhov. Naopak, konajúci súd v období 2,3 roka od 8. novembra 2021 nevykonal žiadny úkon napriek posúdeniu jej sťažnosti ako dôvodnej. Sťažovateľka požaduje posúdiť celkovú dĺžku konania bez ohľadu na príslušnosť súdu, ktorý vo veci konal.

5. Požadované finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur odôvodnila sťažovateľka tým, že nespôsobilá prietahy, ako aj závažnosťou predmetu konania, keďže nemôže vykonávať svoju zárobkovú činnosť, a nečinnosťou súdu, ktorá nebola odstránená ani v súvislosti so sťažnosťou predsedníčke súdu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením sp. zn. II. ÚS 307/2024 z 11. júna 2024 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

7. Na výzvu ústavného súdu predsedníčka správneho súdu listom sp. zn. ISprV/196/2024 z 8. júla 2024 k meritu veci v podstatnom uviedla, že ide o vec s bežnou skutkovou a právnou náročnosťou. Prietahy spôsobené sťažovateľkou neboli zistené. Predsedníčka správneho súdu skonštatovala, že prietahy, ktoré by boli spôsobené správnym súdom po postúpení veci od 1. júna 2023, taktiež neboli zistené. Ďalej poukázala na to, že vo veci už bolo rozhodnuté, ako aj na technické a personálne problémy súvisiace s reformou súdnictva. Správny súd netrval na prejednaní veci na ústnom pojednávaní. Z pripojenej chronológie procesných úkonov vo veci overenej ústavným súdom porovnaním s obsahom súdneho spisu vyplýva tento priebeh konania:

- správna žaloba bola podaná na krajskom súde 16. októbra 2020,
- výzvou krajského súdu z 19. februára 2021 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie sa k žalobe a zaslanie administratívneho spisu a žalobkyňa bola vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol uhradený 1. marca 2021,
- vyjadrenie žalovaného k žalobe bolo doručené krajskému súdu 24. marca 2021 spolu s administratívnym spisom,
- krajský súd 26. marca 2021 zaslal právnomu zástupcovi žalobkyne vyjadrenie žalovaného s možnosťou vyjadriť sa k nemu,
- predsedníčka senátu podala 26. októbra 2021 predsedovi krajského súdu oznámenie dôvodu na vylúčenie z rozhodovania vo veci,
- uznesením predsedu krajského súdu sp. zn. 1S/225/2020 z 3. novembra 2021 bolo rozhodnuté o vylúčení sudkyne,
- účastníkom konania bolo 8. novembra 2021 zaslané predvolanie na pojednávanie na 2. december 2021, ktorý bol následne zrušený pre karanténu sudkyne spravodajkyne,
- spis bol pridelený 6. júna 2023 senátu 5S správneho súdu v súvislosti s prechodom agendy,
- účastníkom konania bolo 26. februára 2024 zaslané predvolanie na pojednávanie na 21. marec 2024,
- 11. marca 2024 bolo správnomu súdu doručené vyjadrenie žalobkyne s novým rozhodnutím žalovaného,
- správny súd 13. marca 2024 žalovanému zaslal žiadosť o doručenie nového rozhodnutia s informáciou o jeho právoplatnosti,
- 18. marca 2024 bola správnomu súdu doručená odpoveď žalovaného,
- na pojednávaní 21. marca 2024 správny súd vyhlásil rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá,
- písomne vyhotovený rozsudok z 21. marca 2024 bol doručený účastníkom 6. mája 2024 a 22. apríla 2024,
- správny súd 18. júna 2024 vrátil administratívny spis žalovanému.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom správneho súdu (a jeho právneho predchodcu krajského súdu, pozn.) v napadnutom konaní došlo k porušeniu

základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o správnej žalobe proti rozhodnutiu o pozastavení výkonu činnosti tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov s ustálenou judikatúrou. Ústavný súd vzal do úvahy aj význam predmetu konania pre sťažovateľku, ktorá sa dožadovala preskúmania rozhodnutia, ktorým jej bol v dôsledku trestného stíhania pozastavený výkon činnosti správcu konkurznej podstaty, čo má vplyv na jej živobytie a výšku príjmov.

14. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v napadnutom konaní nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by významnejšie prispelo k jeho predĺženiu.

15. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu všeobecného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

16. Z popísaného priebehu napadnutého konania vedeného krajským súdom a správnym súdom vyplýva, že konanie bolo poznačené obdobím nečinnosti v rozsahu dvoch rokov a troch mesiacov (od 26. novembra 2021 do 26. februára 2024), čo nemožno považovať za ústavne akceptovateľný postup v konaní. Po podaní sťažnosti predsedníčke správneho súdu malo konanie efektívny postup

a v čase rozhodovania ústavného súdu je o žalobe právoplatne rozhodnuté. Uvedené skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Neprimerané množstvo spisov, v ktorých všeobecný súd koná, či nedostatočné materiálne a personálne vybavenie všeobecného súdu nie sú spôsobilé zbaviť všeobecný súd zodpovednosti za porušenie práva sťažovateľky na prejednanie veci v primeranej lehote. Ani reorganizácia výkonu súdnictva nemôže byť na ujmu základným právam účastníkov konaní.

18. Ústavný súd preto s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania (4 roky) a zistené obdobie nečinnosti v rozsahu 2 rokov a 3 mesiacov, ako aj s prihliadnutím na význam predmetu konania pre sťažovateľku dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

19. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

20. Keďže napadnuté konanie bolo v čase rozhodovania ústavného súdu už právoplatne skončené, ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy nevyhovel návrhu na vyslovenie príkazu konať v napadnutom konaní (bod 4 výroku nálezu).

III.

Primerané finančné zadosťučinenie

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neprimeranú dĺžku konania poznačenú významnejším obdobím nečinnosti a význam predmetu konania, ako aj efektívnosť postupu správneho súdu po podaní sťažnosti, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 500 eur primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku nálezu), a preto vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia v prevyšujúcej sume nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Trovy konania

23. Úspešná sťažovateľka si uplatnila právo na náhradu trov konania.

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke fakultatívnu náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2024 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Takto určená suma predstavuje spolu s daňou z pridanej hodnoty celkom 856,75 eur (bod 3 výroku nálezu).

25. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný zaplatiť právnej zástupkyni sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

26. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu